

BATI AZERBAYCAN

1. Genel Bilgiler

Nüfusu ve Ülke Nüfusu İçindeki Payı	3.265.219 (%4,36)	
Coğrafi Büyüklüğü ve Ülke Büyüklüğü İçindeki Oranı (Yüzde)	43.660 Km ² Urumiye gölü dahil ülke çapında 13. Büyük Eyalet	
Ostanlar Arası Gelişmişlik Sıralamasında Yeri	31 Ostan içinde dördüncü sıradadır.	
Ostandaki İşsizlik Oranı	%10,7	
İklimi ve Coğrafyası	Dağlık bölge; ülkenin kuzeybatısında yer alır. Dört mevsim iklimi vardır.	
Komşu Eyaletleri	Doğu Azerbaycan Eyaleti, Kürdistan Eyaleti, Zencan Eyaleti	

2. Ekonomi ve Dış Ticaretine İlişkin Bilgiler

Ülke GSMH İçindeki Payı	%2,4
Ülke Dış Ticareti İçindeki Payı	<ul style="list-style-type: none"> • İhracat: %1,16 • İthalat: %1,39
Ostanın İhracat Yaptığı Önde Gelen Ürünler	<ul style="list-style-type: none"> • Petrokimya ürünleri • Çimento, granit mika traverten gibi çeşitli maden ürünleri • Deniz ürünleri • Hurma ve hurmadan üretilen çeşitli tatlılar • Elma, üzüm, kayısı, şeftali • Yedek parçalar • Konserve • Konsantre • Meyve suyu

T.C. Urumiye Başkonsolosluğu
Ticaret Ataşeliği

Ostanın İthalat Yaptığı Önde Gelen Ürünler	<ul style="list-style-type: none"> • Petrol, gaz ve petrokimya üretimi için gereken makine ve teçhizatlar • Muhtelif makinelerin yedek parçaları
Ostanın Dış Ticaretinde Önde Gelen Ülkeler	<ul style="list-style-type: none"> • Irak, Türkiye, Almanya, Azerbaycan ve Azerbaycan Cumhuriyetine bağlı Nahçıvan Özerk Cumhuriyeti
Ostanın Ekonomisindeki Tarım, Sanayi, Maden ve Doğal Kaynaklar, Enerji Sektörlerinin Detayları	<p>Tarım Ürünleri</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tarım Ürünleri: Elma 1 milyon 100 bin ton yıllık üretim (ülkede birinci sırada), bal 21 bin ton (1'inci sırada), üzüm 265 bin ton (5'inci sırada), kayısı 28 bin ton (5'inci sırada), şeftali 53 bin ton, şeker pancarı 1 milyon 600 bin ton (1'inci sırada), nohut 40 bin ton (3'üncü sırada), ceviz 8 bin ton (6'ıncı sırada), kırmızı et 47 bin (3'üncü sırada), süt üretimi 338 bin ton (8'inci sırada), buğday 650 bin ton (7'inci sırada), Yağ Tohumu Üretimi 4.600 ton (3'üncü sırada) • Eyaletin tarım alanı: 798.200,8 hektar ülke çapında 6'ncı sırada. Eyalet tarım ürünü üretimi 6 milyon 800 bin ton/yıl, ülkedeki payı %5,55, İran'da 5'inci sırada. <p>Hayvancılık</p> <ul style="list-style-type: none"> • Batı Azerbaycan Eyaletinde 4.030.600 adet küçükbaş ve 4.646.500 büyükbaş hayvan bulunmaktadır. • Eyalet 82 bin baş manda varlığı ile ülkede 2'nci sıradadır. • Eyaletteki buğday depoları: 4 adet, ülkedeki payı %4,55 İran'da 5. Sırada • Deniz ürünleri üretimi 14.319 ton/yıl, ülkedeki payı %3,12, İran'da 9. Sırada <p>Tarım alanındaki yatırım imkânları</p> <ul style="list-style-type: none"> • Su ve Toprak<ol style="list-style-type: none"> 1. Aras barajında, karides ve balık ihracatı, ambalajı ve üretimi 2. Hidrotermal ve soğuk su balığı üretimi ve çoğaltma merkezleri oluşturulması 3. Süs balıkları çoğaltma merkezi 4. Balık yemi üreten fabrikaların kurulması 5. Susuz arazilere su pompajı yapılması projelerinde yatırım.

	<p>6. Su boruları onarılması projelerinde yatırım eyaletin çeşitli bölgelerinde (Marmışo-Urumiye, Perdanan-Piranşehir, Handere-Urumiye, Suredekel-Urumiye, Şehitler Deresi-Urumiye, Suluk Şelalesi-Urumiye, Selmaş Şelalesi-Serdeşt, Sahulan Mağrası-Mohabad, Tahti Suleyman-Tikap) ekoturizm sanayisi zeminleri oluşturması yatırımları.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hayvancılık<ol style="list-style-type: none"> 1. Tavuk çiftliklerinin donatılması 2. İpek böceği üretim birimleri kurulması 3. Kraliçe arısı üretimi ve eğitimi 4. Yüksek kapasiteli sütlü büyük baş hayvan çiftliği 5. Semintal iki işlevli büyük baş hayvan alanının geliştirilmesi • Bitki Koruma<ol style="list-style-type: none"> 1. Günümüz ilaçlama ekipmanları üretimi alanında yatırım yapma 2. Bitki koruma klinikleri alanında yatırım yapılması 3. Zehir (ilaç) analizi laboratuvarı alanında yatırım 4. İlaç üretimi yapan fabrikalar alanında yatırım yapmak 5. Ürün dezenfeksiyonu ve bitkisel afetler ile mücadele alanında yatırım 6. Kimya dışı maddelerin üretimi ve kalıpta biyolojikle mücadele • Bahçecilik<ol style="list-style-type: none"> 1. Yabancı ve iç yatırımcıların ortaklığıyla, Gül ve bitki seraları oluşturulması ve dalı kesik güllerinin ambalajı 2. Komşu ülkeler ile Fidanlık alanlarının kalkınmasının sağlanması 3. Soğuk hava depolu araçlar aracılığı ile bitkisel ürünlerin satışı ve taşınması için özel terminallerin oluşturulması 4. Bahçe ürünlerinin soğuk hava depolu tırlarla arz ve ulaştırması için terminal oluşturulması ve kurulması. • Ziraat<ol style="list-style-type: none"> 1. Dezenfekte yapan birimlerin kuruluşu ve kalkınması 2. Tarım ürünlerinin kurutulması için tesislerin kurulması (mısır, yağ tohumları)
--	--

	<p>3. Tarım ürünleri tarım ürünleri hastalıkları (bitki bakımı klinikleri) 4. Yonca tohumu prosesi atölyeleri kurmak</p>
	<p>Sanayi Ürünleri</p> <ul style="list-style-type: none"> • Petrokimya ürünleri • Çimento • Kimyasal Gübre • Yapay taşlar • Plastik levhalar • Dorse
	<p>Maden ve Doğal Kaynak Ürünleri</p> <ul style="list-style-type: none"> • 160'ı aktif halde çalışan 329 maden bulunmaktadır. Ülke maden ve doğal kaynak ürünleri içindeki payı %6,31
	<p>Ostandaki Enerji Üretimi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Yenilenebilir Enerji (Aktif ve Potansiyel): Batı Azerbaycan Eyaletinde Yenilenebilir enerji potansiyeli 305 MW olmasına rağmen sadece 553 kilovat enerji üretilmektedir.<ul style="list-style-type: none"> ○ Salmas-Hoy Enerji Santrali, 350 Megavat ○ Urumiye Enerji Santrali 954 Megavat ○ Mahabad Barajı Hidroelektrik Santrali, 6 Megavat
Ostanın Ekonomisindeki Hizmet Detayları	<p>Bankacılık, Kredi Kurumları, Sigortacılık ve Sarraflık (Garzülhasane Bankaları Dâhil)</p> <ul style="list-style-type: none"> • İran da Bankacılık sistemi tamamen İran Merkez bankası kontrolü altında olduğundan tüm resmi bankaların şubeleri her eyalette bulunmaktadır, aynı durum kredi kurumları için de geçerlidir.
	<p>Turizm, Kültür, Spor ve Eğlence</p> <ul style="list-style-type: none"> • Eyaleti Ziyaret Eden Yıllık Turist Sayısı ve Ülke Turizm Sektöründeki Payı: 437.873, %9,05 • Önde Gelen Tarihi ve Turistik Mekanlar – Ziyaretçi Sayıları: Urumiye Gölü, Takhte Soleyman Tekab, Tekab Ceza Evi Müzesi, Urumiye Müzesi, Mahabad Sahulan Marası, Şot Sıcak Su, Urumiye Camisi, Kazım Han Urumiye, Şemsi Tebrizi Türbesi Hoy, Meryem Nene

Kilisesi Urumiye, Kara Kilise Maku, Kırmızı Cami, Mahabad Barajı, Urumiye Barajı, Mergever Ormanları, Maku Sardar Köşkü, Se Gonbad Camisi Urumiye.

Turizm Altyapısı

- Oteller ve Önde Gelen Otellerin İletişim Bilgileri: Bölgede 31 adet otel bulunmaktadır.
- Eyaletin merkezinde bulunan önde gelen bazı oteller:
- Ana Hotel <https://www.anahotel.com>, +98 44 33442631
- Park Hotel <https://parkhotel.co>, +98 44 31888
- Sahel Hotel +98 44 33369970
- Cahangardi Hotel +98 44 32222230
- Eğlence Tesisleri Dâhil Diğer Tesisler: Sinema sandalye sayısı: 5.635, Ülkedeki Payı %4,37
- Spor Tesisleri sayısı: 180 açık spor tesisi, ülkedeki payı %2,64 ve 476 adet kapalı spor salonu ülkedeki payı %2,97

İnşaat

- Önümüzdeki Döneme Yönelik Altyapı ve Üstyapı Projeleri: Sero-Urumiye Yolu, Razi-Hoy Yolu, Urumiye Demiryolu, Sero Sınır Kapısı Yolcu Giriş Çıkış Salonu, Razi Sınır Kapısı Yolcu Giriş Çıkış Salonu.
- 1392-1399 (7 sene içinde) 5.527 inşaat projesinin açılışı yapıldı

Sağlık

- Hastane Yatak sayısı:5.189, %3,30 1000 kişiye düşen yatak sayısı 1,6
- Hastanelerin sayısı 40 Hastane ülke içerisinde payı %3,14

No	Hastane Adı	Şehir	Adres	Telefon
1	Şehit Arefiyan	Urumiye	Urumiye-İmam Caddesi	+984432233190
2	Razi Eğitim Ve Tedavi Hastanesi	Urumiye	Urumiye Salmas Yolu	+984432722930

T.C. Urumiye Başkonsolosluğu
Ticaret Ataşeliği

3	Dr Solati Hastanesi	Urumiye	Urumiye İmam Caddesi	+984432222229	
4	Şifa Hastanesi	Urumiye	Urumiye İmam Caddesi	+984432225588	
5	Şehit Motahari	Urumiye	Urumiye-Kaşani Caddesi	+984432237077	
6	523 Arteş Hastanesi	Urumiye	Urumiye- Bargh Caddesi	+984433469479	
7	İmam Humeyni Hastanesi	Urumiye	Urumiye Erşad Caddesi	+984433459538	
8	Azerbaycan Hastanesi	Urumiye	Urumiye Danşkede Caddesi	+984433463300	
9	Ayetullah Talegani Hastanesi	Urumiye	Kaşani Caddesi	+984433444591	
10	Seyedolşohada Hastanesi	Urumiye	17 Şahrivar Caddesi	+984412375907	
11	İmam Rıza Hastanesi	Urumiye	Molavi Caddesi	+944813985	
12	İmam Humeyni Hastanesi	Nakede	Daneşgah Caddesi	+984435661820	
13	Nabi Akram Hastanesi	Üşneviye	İnkilab Caddesi	+984444622303	
14	Şehit Medeni Hastanesi	Hoy	Vali Asr Caddesi	+984612223222	
15	Bani Haşem Hastanesi	Hoy	Basic Caddesi	+984612332112	
16	İmam Humeyni Hastanesi	Piranşehir	Pezeşk Caddesi	+984444224080	
17	Kudus Hastanesi	Maku	İmam Hüseyin Caddesi	+98443222325	

T.C. Urumiye Başkonsolosluğu
Ticaret Ataşeliği

18	Facr Hastanesi	Maku	İmam Caddesi	+98443244205	
19	Şehid Beheşti Hastanesi	Çaldıran	İmam Ali Caddesi	+984623624517	
20	İmam Humeyni Hastanesi	Poldeşt	Keşavarz Caddesi	+984624625012	
21	Hatemul Enbia	Salmas	İran İslam Cumhuriyeti Caddesi	+984435228884	
22	İmam Humeyni Hastanesi	Mahabad	Sarbaz Caddesi	+984442226144	
23	Şehit Golipur	Bukan	Şuheda Caddesi	+984826231300	
24	İmam Humeyni Hastanesi	Serdeşt		+984443234261	
25	Hazreti Fatma	Miyandoab	Sahili Caddesi	+984445221994	
26	Şehit Rasi	Şahindej	Dastgheyb Caddesi	+984824222135	
27	Abbasi Miyandoab	Miyandoab		+984483350921	
28	Şohada Tekab	Tekab	İnkilab Caddesi	+984825222871	
29	Milad Farda International Hospital	Urumiye	Ferdowsi Caddesi	+984431010	

- **Sağlık turizmi bakımından potansiyel barındırıp barındırmadığı:** Barındırıyor. İran'ın medikal ve turizm merkezlerinden biridir. Son dönemlerde Urumiye'de birçok sayıda klinik ve hastane inşa edildiği ve bu açıdan Urumiye sağlık turizmi alanında büyük bir potansiyele sahip olduğu tespit edilmiştir. Bölgenin özellikle Irak'tan sağlık turizmi amacıyla İran'a gelen turistler açısından cazibesinin artacağı öngörülmektedir.

	<p>Eyaletin Eğitim Altyapısı:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Toplam Öğrenci Sayısı: 550.297, Ülkedeki Payı %4,25 • İlk ve Ortaöğretim Öğrenci Sayısı: 464.895 • Eyalette bulunan kütüphane sayısı: 110, ülkedeki payı %3,29 • Eyalette Bulunan Üniversiteler ve Öğrenci Sayıları: Eyalette toplam 40 üniversite ve kampus var. Ayrıca 54.000 üniversite öğrencisi ve 2.387 Öğretim Görevlisi bulunmaktadır. <p>• Önde gelen üniversiteler</p> <table border="1" data-bbox="864 539 2007 738"><tr><td>Urumiye Tıp Üniversitesi</td><td>https://umsu.ac.ir</td></tr><tr><td>Urumiye Azad Üniversitesi</td><td>iaurmia.ac.ir</td></tr><tr><td>Urumiye Sanayi Üniversitesi</td><td>http://uut.ac.ir</td></tr><tr><td>Hoy Tıp Üniversitesi</td><td>http://khoyums.ac.ir</td></tr><tr><td>Urumiye Üniversitesi</td><td>http://www.urmia.ac.ir</td></tr></table>	Urumiye Tıp Üniversitesi	https://umsu.ac.ir	Urumiye Azad Üniversitesi	iaurmia.ac.ir	Urumiye Sanayi Üniversitesi	http://uut.ac.ir	Hoy Tıp Üniversitesi	http://khoyums.ac.ir	Urumiye Üniversitesi	http://www.urmia.ac.ir
Urumiye Tıp Üniversitesi	https://umsu.ac.ir										
Urumiye Azad Üniversitesi	iaurmia.ac.ir										
Urumiye Sanayi Üniversitesi	http://uut.ac.ir										
Hoy Tıp Üniversitesi	http://khoyums.ac.ir										
Urumiye Üniversitesi	http://www.urmia.ac.ir										
Ulaştırma Altyapısı	<ul style="list-style-type: none"> • Karayolu: 8081 Km ülkedeki payı %3,75 • Karayolu yolcu taşımacılığında yeri: Ülkedeki Payı %5.37 • Kara sınır kapılarının ismi, hangi ülkeyle olduğu: Bazargan-Türkiye, Razi-Türkiye, Sero-Türkiye, Poldeşt-Azerbaycan- Tamarçin- Kuzey Irak, kile-Kuzey Irak • Batı Azerbaycan Eyaleti Gümrüklerinin ticaret hacminin 1399 senesinde 2 bin 39 milyon Dolar olduğu tespit edilmiştir. • Kara sınır kapılarında yolcu giriş çıkış sayıları: yolcu girişinin 117 bin kişi ve yolcu çıkışının ise 121.294 kişi • Demiryolları: Hoy -Razi demiryolu- Urumiye – Maraghe Demiryolu										

3. Ostandaki Sanayi-Ticaret Bölgeleri, Serbest Bölgeler ve Özel Ekonomik Bölgeler İsim ve İletişim Bilgileri

Maku Serbest Bölgesi

www.makufz.org

4. Ostanda Öne Çıkan Fabrikalar ve Firmalar (İletişim Bilgileri Dahil):

T.C. Urumiye Başkonsolosluğu
Ticaret Ataşeliği

No	Firma Adı	İletişim Bilgisi	Faaliyet Alanı
1	Maral treyler	maralsanat.com	Dorse yapımı
2	Urumada	urumada.com	Gıda, konsantre
3	Tataoo	tataoo.com	Gıda, konsantre, meyve suyu
4	Harir	glove.ir	Eldiven
5	Mehvarsazan Fox	foxch.com	TIR yedek parçası
6	Urumiye	www.urmiacement.com	Çimento
7	Urumiye	https://www.urmiasugar.co.ir	Şeker firması
8	Azar Batri	www.azarbattery.ir	Akü üretimi
9	Samko Plast	https://semcoplast.com	Plastik bidon üretimi
10	Pakdis	https://www.pakdisco.com	Gıda, konsantre
11	Şadli	shadlee.com/fa	Gıda, meyve suyu
12	Urmia Petrochemical Company	www.urpc.ir	Petrokimya
13	Talia Food İndustrial	www.taliacake.com	Gıda
14	Maad Sanat Powder Metallurgy Company	mspm.ir	Otomotiv yedek parça
15	Pars Chap Aria Co. Pjs.	www.parschaparia.com	Ambalaj
16	Mirnajmi Honey	http://mirnajmihoney.com/?lang=En	Bal üretimi
17	Aldora	https://www.aldorador.com	Çelik kapı
18	Orum Tinar Shir Co.	www.bajikabeer.com	Malt ve alkolsüz meyve suları
19	Kimia Chlorine Kabodan	kimiakck.com	Çamaşır suyu
20	Taragi	+98 4432331984	Gıda, sirke

5. Ticaret ve Sanayi Odası İletişim Bilgiler

T.C. Urumiye Başkonsolosluğu
Ticaret Ataşeliği

Eyalet	Telefon	Web/mail
Urumiye Ticaret ve Sanayi Odası	+98 44 3345 9834	http://urmiaccim.com/ info@urmiachamber.com

6. Belediye İletişim Bilgileri

Eyalet	Telefon	Web/mail
Urumiye Belediyesi	+98 44 33 44 0620	urmia.ir info@urmia.ir

7. Valilik İletişim Bilgileri

Eyalet	Telefon	Web
Urumiye Valiliği	+98 44 3197 2000	ostan-ag.gov.ir